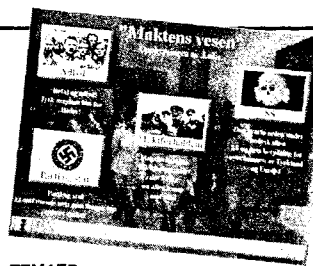
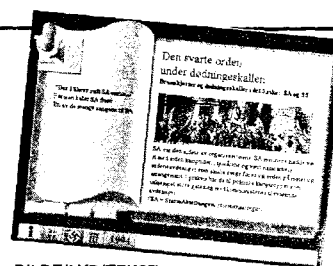

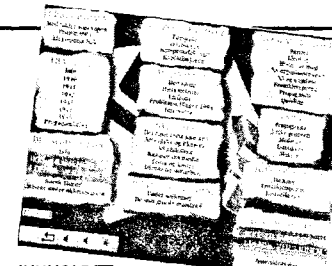
VELKOMMEN:
Etter innledningssidene, dramatisert med lyd og vekslende bilder, havner man omsider på oppstartssiden.

TEMAER:
De forskjellige temaer introduseres på denne måten. De temaer man ønsker nærmere informasjon om, finner man under bildene.

BILDE/LYD/TEKST:
En typisk bokside. Utfyllende tekst, ofte illustrert, og med dertil hørende lyd. Klikk på mikrofonen, og lyden spilles av.

INNHALDET:
Oversikten over innholdet. Underlig nok er det ikke mulig å klikke direkte på temaene, man må gå veien om enda en innholdside.

DELIKAT:
Presentasjonen er innimellom svært så delikat, med lett leselig skrift, illustrerende bilder og andre virkemidler.

Første CD-ROM for skolen

CD-ROM

Norge 1940-45
Jostein Saakvitne: Okkupasjonen
Universitetsforlaget

Norsk okkupasjonshistore i tekst, lyd, bilder og film.

Anmeldt av
KNUT G. BJERVA

Det første norske multimedieverket innrettet direkte mot undervisning, foreligger. Universitetsforlaget har laget CD-ROM-platen «Okkupasjonen», beregnet brukt sammen med bokverket «Veier til vår tid». Platen inneholder tekst, bilder, lyd og film, og alt hentes opp på skjermen på en PC.

Verket bærer, på godt og ondt, preg av at det er tenkt brukt i undervisningen i den videregående skole. Hovedmann bak platen er høyskolelektor Jostein Saakvitne i Bergen. Sammen med prosjektleder Clemens Saers har han laget CD'en for å kunne tilby elevene og lærerne en fordypningsmulighet.

Det er svært enkelt å bruke CD'en. Jeg brukte en alminnelig hjemmedatamaskin, og det meste gikk av seg selv.

Åpningen er dramatisk, med musikk og bilde i spennende samspill. Deretter er det bare å velge. En bruksanvisning som i detalj forklarer hvordan verket er bygget opp, hvordan det brukes og hvordan man manøvrerer gjennom det, kommer frem på skjermen dersom man ønsker det.

«Okkupasjonen» er delt inn i en rekke hovedgrupper, som igjen er delt opp i undergrupper. Disse er igjen bygget opp av nye grupper, og slik blir man seg frem og inn i de emner

og områder av historien som fenger interessen. Hele veien ligger det bilder og lydklipp, og innimellom også autentiske filmklipp.

Spennende

En særdeles spennende innfallsvinkel er lyd- og filmopptak med kjente motstandsfolk, som svarer på spørsmål. Også nazistenes side er presentert, i form av anonyme intervjuer med partimedlemmer på forskjellig plan i NS. Spennende og interessant er også muligheten til hele tiden å gå til nåtiden. Historikere vurderer påstander fra NS-folk og andre og setter deres forklaringer inn i en historisk sammenheng. Un-

derveis er det dessuten mulig å høre motstandsfolkene («H7») side eller NS' («Solkorset») side.

Teknikken med å bla seg igjennom emner og sider kan resultere i at man mister informasjon. Det er nemlig mulig å bla seg forbi det forlaget kaller «ingress-sidene», innledningene til emnene. Dette gjelder imidlertid ikke alle emner.

Noen må man bla igjennom ingresssidene for å nå. Grunnen til at programmet er lagt opp slik, er at forfatterne og forlaget ganske enkelt mener at dagens lesere trenger denne informasjonen for å forstå det etterfølgende.

Hva er bra og hva er mindre bra med dette verket? Det mest positive er den spennende formen. Teknikken gjør det mulig med såkalte «hypertekster», enkeltord eller emner er merket med rødt i teksten. Klikker man på disse, kommer man direkte til disse ordene eller emnene.

Dermed er det mulig å finne frem til nødvendig bakgrunnsinformasjon om nesten hva det skal være. Bra er det også å kunne se bilder, film og å høre autentisk lyd fra begivenhetene under okkupasjonen. Verket er dessuten enkelt å bruke, også for ikke spesiell datakyndige.

Presentasjonen er ikke

alltid like elegant, og går irriterende trekt. Det er heller ingen grunn til at man ikke bruker datamediet fullt ut. Hvorfor presenteres tekst som en åpen bok?

Store deler av skjermbildet går med til å vise boken. Filmene vises på skjerm i en kinosal. Store deler av bildet er salen. Årsaken her er imidlertid Windows-programmet som kjører video, med større «lerret» blir bildet for dårlig.

Jeg savner også oppslagsmuligheten jeg kjenner fra multimedieleksikon, nemlig å kunne hente opp alle bilder, alle lydklipp, filmer eller hva det måtte være, se på bildene og deretter

hente frem teksten og eventuelt den tilhørende lyden. Det er også en svakhet at man ikke kan stoppe fremvisningen av et filmklipp, eller avspillingen av en lydfil. Da jeg forsøkte, stoppet hele programmet! Et søkesystem kunne jeg også ønsket meg, slik at det hadde vært enkelt å finne frem til alle artikler der f. eks. hjemmefronten er nevnt. Ifølge forlaget inneholder verket 7000 sider tekst, 1725 bilder, 523 lydfiler og 98 filmbiter.

Men likevel: Universitetsforlagets CD-ROM er et funn for lærere som ønsker å finne frem til bakgrunnsmateriale, og en ny virkelighet for elever som er lei av papirbøkene.

107964